

Марыя ЛЯШУК

Зіма на дваіх

— Ты прыйшла! Божа! Я вельмі хацеў цябе бачыць, але не верыў, што прыйдзеш. Як жа я рады гэтаму!

— Ты ляжы, табе нельга падымацца — разыдуцца швы. І хвалявацца таксама нельга.

— Не веру вачам сваім! Колькі ж мы не бачыліся? Колькі?!

— Шмат гадоў. Толькі ты супакойся — урач будзе незадаволены, калі табе стане горш.

— Мне — горш?! Так добра мне ніколі яшчэ не было... Я думаў пра цябе, калі ішоў пад нож. І баяўся, што не прачнуся, спазнюся пакаяцца, папрасіць прабачэння.

— Не трэба пра гэта... Хоць бы сёння... Табе хвалявацца нельга.

— Менавіта цяпер — і ні днём пазней... Якая лёгкая і далікатная твая рука! Не знімай яе з ілба. І другую дай мне. Дзякуй... Я ўдзячны Усявышняму за гэтую сустрэчу, за магчымасць сказаць усё, што столькі гадоў трывожыць сэрца. За тое, што, нарэшце, магу сказаць табе: «Прабач!» Ты памятаеш нашу апошнюю сустрэчу?

— Так.

— Ішоў такі ж снег, як цяпер за акном. Ты памятаеш?

— Я памятаю ўсё.

— Я прыйшоў тады пасля твайго

— Ты не спяшаешся? Працэдуры без цябе зробіць?

— Я папрасіла іншых медсястрычак.

— Дзякуй. Якія ж далікатныя твае рукі!.. Як тады, у дні нашых сустрэч. Праз шмат гадоў я ўспамінаў іх і прасіў Бога дапамагчы пабачыцца з табой яшчэ раз, каб вымаліць прабачэння. Наіўная сельская дзяўчынка, ты даверылася мне цалкам, а я падмануў твае надзеі, сапсаваў жыццё. Калі ўбачыў цябе ў аперацыйнай, чамусьці паверыў, што Бог не дасць мне сысці без гэтай споведзі.

— Аднак мне трэба ісці... Ты будзеш жыць. Хірург упэўнены ў гэтым. А ён спецыяліст высокага класа. Ты павінен жыць.

— Я вельмі хачу гэтага. Асабліва зараз... Але... Скажы мне, скажы хоць цяпер, аб чым ты хацела пагаварыць са мной тады, у нашу апошнюю сустрэчу? Які боль утойвалі твае вочы?

— Навошта варушыць мінулае?

— Скажы, малю...

— Я чакала дзіця.

— ?!

— Тваё дзіця.

— Гасподзь міласэрны!.. У мяне?! Дзіця?! Якое шчасце! Але... Ты... Ты... не пазбавілася ад яго?

— Я вельмі кахала цябе, каб здзейсніць такі грэх.

— І дзе тое дзіця цяпер?

— Ты сапраўды хочаш ведаць?

— Больш за жыццё!

— Твой сын учора аперыраваў цябе.

Дрынам — па... натуры

Надзька з Паўлам пабраліся па каханні. Праўда, Надзі давялося прыкласці нямала намаганняў, каб даказаць, што яна — найлепшая за іншых прэтэндэнтка на званне жонкі высокага чарнявага

Сустрэч таямніцы

Навелы

ў прыродзе, у сваіх чалавечых мэтах. Надзька схавалася дзесьці за цёмнымі шторамі ў маленькім пакоі і раз-пораз занепакоена клікала яго ў хату.

— Не, не буду хвацаца. Усё грызеш і грызеш мяне. Надакучыла такое жыццё. Што будзе, тое няхай і будзе, — гучна адазваўся ён і... моцна стукнуў дрынам па аконнай раме. Потым яшчэ і яшчэ, разам з ударамі грому. Надзька лямантавала не сваім голасам і клялася-галасіла, што больш ніколі не будзе чапляцца да мужа, толькі няхай той хутчэй схваецца ў хаце.

Ну, а Паўла і клікаць доўга не трэба. Хуценька шмыгнуў у пакой, дзе ўся ў слязах прытаілася Надзька, моцна абхапіў яе і прыціснуў да сябе, супакойваючы і нешта ласкава нашэптваючы на вушка.

Навальніца хутка сцішылася, а за ёю ўслед змянілася і Надзейка — стала ласкавай і пакорлівай. А калі-нікалі ўсё-ткі спрабавала ўлезці не ў сваю справу, Павел незадаволена, з пагрозай прамаўляў толькі яе імя, і Надзька ў адзін момант згаджалася:

— Добра-добра, Паўлічак, табе відней, як і што рабіць. Я ж толькі параіць хацела.

З тае пары згода прыйшла ў маладую сям'ю. Пра сваю учынак Павел доўга нікому не расказваў. А каханай жонцы — тым больш. Навошта? Галоўнае — вынік задавальняў абайх.

Журба блакітных незабудак

Ах, як любіла Вольга яго, свайго Рыгора!.. Зрэшты, называць сваім яго можна было з вялікай нацяжкай, бо меў ён жонку і сына. А яе, Вользіным, становіўся толькі вечарамі, калі ўпотаў ад людскіх вачэй сустракаліся яны на палявых дарогах ды вясковых ускраінах.

Гэта было грэшнае каханне, якое не

усведамляючы немагчымасць нешта змяніць і пабудаваць сваё шчасце на аскепках чужога, усю сваю любоў перанесла на сына. Іх сустрэчы з Рыгорам сталі рэдкімі, а потым і зусім спыніліся. Свой адчай ад безвыходнасці ён тапіў у чарцы, якая аднойчы і прывяла да непараўнага. Толькі гэтым няшчасці яго сям'і не завяршыліся — фатальным стаў аўтацягнік і для яго жонкі. Ён сын у пошуках шчасця з'ехаў з вёскі. Быліём парасла некалі дагледжаная сядзіба.

Страта Рыгора незажыўнай ранаю пякла сэрца Вольгі. Ні час, ні жыццёвыя клопаты не гасілі яе тугу і смутак па ім. Толькі сыноч, яго дакладная копія, разбаўляў самотнае жыццё Вольгі. Ён быў яе адзінай радасцю і надзеяй на спакойную старасць...

...Бяда прыйшла ў яе дом нечакана. Ніколі не хварэў і не скардзіўся на недамаганне атлетычнага складу Грыша, ды з вечара раптам адчуў сябе дрэнна. Аднак выклікаць «хуткую» не дазволіў.

А раніцай было ўжо позна...

Вольга ператварылася ў цень. У чорным адзенні штодня раніцай і ўвечары ішла яна да свайго сына, падоўгу сядзела каля свежанасыпанай магілы, углядалася ў фатаграфію на жалезным крыжы.

Грышу пахавалі недалёка ад бацькі, а таму Вольга заходзіла і да яго і абодвум скардзілася на сваю адзіноту. Яна страціла сэнс існавання, ужо не было дзеля каго жыць і працаваць.

На лузе Вольга рвала блакітнавокія незабудкі і несла іх сваім Рыгорам. Той раніцай яна спяшалася трапіць да іх крыху раней — быў дзень нараджэння сына. Звыкла паклаўшы букецік спачатку на магілу старэйшага, паспяшалася да малодшага і... ледзь не абамлела: да болю знаёмая мужчынская фігура ў смутку застыла каля апошняга прытукі яе сыночка. Не цуль не здыбў-

